

ТЕОРИЈЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНОГ РАЗВОЈА

Теорија културно-историјског развоја

Лав С. Виготски

Структурална теорија развоја

Жан Пијаже

Теорија инструменталног концептуализма

Џером Брунер

Жан Пијаже (1896-1980)

Jean Piaget

Природа вештина детета

- Вештине детета се организују као шеме активности
- Карактеристично за сваки од дефинисаних стадијума развоја
- *Дохвата звечку и ставља је у уста*
- Шема: увежбана активност (акција), са могућношћу намерног понављања

Шеме (schemas)

- Средства истраживања средине детета
- Омогућавају увећање знања и вештина
- Омогућавају развијање сложенијих вештина
- Трансфер шема: примена на различитим новим објектима
- АСИМИЛАЦИЈА И АКОМОДАЦИЈА

Асимилација

- Трансфер шема: примена на различитим новим објектима
- АСИМИЛАЦИЈА (assimilation)
- Дете приступа новим предметима са постојећим шемама и са тим објектима манипулише на основу тих шема

Асимилација - ВЕЖБА

- Навести примере асимилације на најранијем узрасту.
- У чему се састоји значај асимилације на најранијем узрасту?

Акомодација

- Са неким новим објектима се не може манипулисати коришћењем постојећих шема активности
- Потребно је да дете изврши модификацију неке од постојећих шема, да би се прилагодило специфичностима новог објекта
- **АКОМОДАЦИЈА (accommodation)**

Акомодација - ВЕЖБА

- Навести примере акомодације на најранијем узрасту.
- У чему се састоји значај акомодације на најранијем узрасту?

Адаптација (adaptation)

- Асимилација и акомодација су средства адаптације детета на спољашњу средину
- Две стране адаптације
- Адаптација је учење (бихејвиоризам)
- Пијаже адаптацију сматрао нечим што је више од учења – *фундаментални биолошки процес*

Равнотежа (equilibrium)

- Асимилација и акомодација су средства успостављања равнотеже између организма и средине
- Јављају се по принципу клатна
- Сваки момент равнотеже је за дете момент "доброг модела света"

Равнотежа (equilibrium)

- Установио је да у одређеним периодима доминира асимилација, а у другим акомодација
- Постоје и периоди када је доминантна равнотежа
- Ово схватање је основа његовог конципирања стадијума развоја

Адаптација – педагошке импликације: ВЕЖБА

Како омогућити детету да
упражњава адаптацију
(осмишљавање средине)?

Педагошке импликације

ШТА ЈЕ НЕОПХОДНО ОМОГУЋИТИ?

- Омогућити детету да буде спонтано активно, у континуитету и на свим узрастима
- Стимулативна средина
- Играчке и дидактички материјал
- Манипулативно-експлоративни материјал
- Интеракција са одраслима

Стадијуми развоја

- Стадијум сензо-моторне интелигенције
Фаза рефлекса
Фаза почетних моторних навика
- Стадијум преоперационог мишљења
Интуитивна интелигенција
- Стадијум конкретних операција
- Стадијум формалних операција

Сензо-моторна интелигенција

- Од рођења до око годину и по до две године
- Сензомоторна или практична интелигенција
- Претходи појави говора
- Период одојчета

Сензо-моторна интелигенција

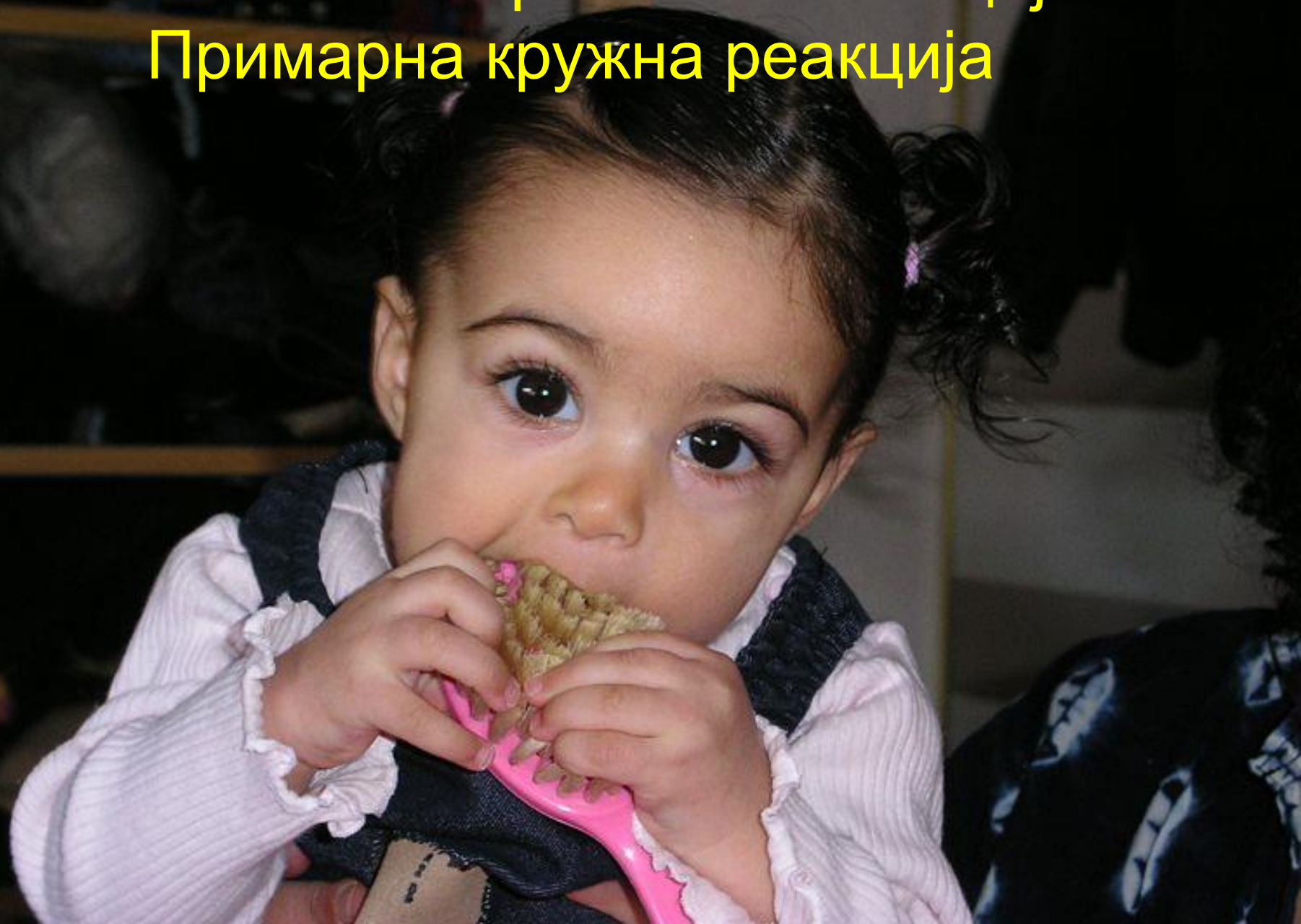
- Коришћење чула и моторичких способности да би се разумео свет
- Започиње рефлексним радњама
- Завршава се комплексим сензо-моторним вештинама

Сензо-моторна интелигенција

- *Примарна кружна реакција*
- **Primary circular reaction**
- Између првог и четвртог месеца
- Сопствена акција која служи као стимуланс за њено понављање са другим предметима
- Сисање палца изазива пријатност
- Стављање других предмета у уста

Сензо-моторна интелигенција

Примарна кружна реакција

Сензо-моторна интелигенција - ВЕЖБА

На чему се заснива примарна
кружна реакција?

Педагошке импликације...

Сензо-моторна интелигенција

- *Секундарна кружна реакција*
- *Secondary circular reaction*
- Између четвртог и дванаестог месеца
- Сопствена акција која изазива реакцију средине
- Махање звечком изазива звук који привлачи пажњу и акција се понавља
- Истраживање и других предмета

Сензо-моторна интелигенција - ВЕЖБА

На чему се заснива секундарна
кружна реакција?

Педагошке импликације...

Сензо-моторна интелигенција

- *Терцијарна кружна реакција*
- *Tertiary circular reaction*
- Између 12 и 24 месеца
- Активно експериментисање са предметима
- Ритмичко ударање по предмету
- Усавршавање вештине истраживања предмета

Сензо-моторна интелигенција - ВЕЖБА

На чему се заснива терцијарна
кружна реакција?

Педагошке импликације...

Сензо-моторна интелигенција

- *Ментална представа*
- Mental representation
- Јавља се око године и по дана
- Способност да се у свести задржи и оживи нека слика и по завршетку збивања
- Одложена имитација

Сензо-моторна интелигенција - ВЕЖБА

Како подстицати стварање
менталних представа код
деце?

Педагошке импликације...

ТЕМЕ

- Асимилација и акомодација као средства адаптације детета на спољашњу средину
- Осмишљавање средине детета у сензо-моторном стадијуму развоја
- Подстицање развоја кружних реакција код детета